

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemati velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (insertate) vsprejema upravništvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniskih ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 7.

V Ljubljani, v sredo 9. januarija 1895.

Letnik XXIII.

Kranjski deželni zbor.

(II. seja dne 8. jan. 1895.)

(Konec.)

Poslanec Luckmann poroča o računskem sklepu zaklada prisilne delavnice za leto 1893. Redni dohodki so znesli 96.715 gld. 53 kr., in sicer dohodki tovarniškega zavoda in zaslužki prisiljencev 47.342 gld. 81½ kr., povračila za oskrbovanje, zdravljenje in pokopavanje prisiljencev 43.693 gld. 29½ kr., raznih dohodkov je bilo 5679 gld. 42 kr. Redni in izredni troški pa so znesli 95.845 gld. 53 kr., torej je bilo pokritja več za 870 gld. Imovina pa se je zmanjšala za 3222 gld. 29½ kr.

Poročilo se vzame na znanje.

Prošnja paznikove vdove Marjete Blažek za miloščino se odkloni.

Poslanec Hribar v imenu finančnega odseka poroča o računskem sklepu deželno-kulturnega zaklada za leto 1893 in o proračunu za leto 1895.

Dohodkov je bilo 4717 gld. 3 kr., in sicer za lovske liste 2634 gld., globe za gozdne in poljske poškodbe pa so znesle 2083 gld. 3 kr. Troški pa so znesli 4100 gld. 84 kr., torej je bilo pokritje višje za 616 gld. 19 kr.

Proračun dohodkov za prihodnje leto znaša 4410 gld. in ravno toliko tudi potrebščina. — Računski sklep in proračun se odobrita.

Precej dolg in deloma nepotreben je bil razgovor o prošnji mestnega magistrata v Ljubljani gledé prispevka za botaničen vrt. Mestna občina ljubljanska namreč je ponudila brezplačno 10.000 kvadratmetrov sveta, ki spada k Podturnske graščine posestvu v ta namen, da naučna uprava premesti botanični vrt s sedaj jako oddaljenega in neprimernega prostora za dolensko mitnico ob cesti

na Ig. Vsi poslanci brez razlike soglašajo v tem, da je botanični vrt sedaj preoddaljen in vsled tega brez prave koristi za srednješolsko mladino, kateri je namenjen v pouk. Gledé na to, da mestna občina brezplačno prepusti toliko sveta za nov botaničen vrt, je finančni odsek sklenil nasvetovati, da dežela kranjska k premestitvi botaničnega vrta dovoli iz deželnega zaklada 500 gld., ako naučni erar vse skupilo za sedanjí botanični vrt porabi za premestitev, kajti naučni upravi mora biti v prvi vrsti na tem, da dobi za botaničen vrt primernejši prostor. V tem smislu je utemeljeval predlog poročevalec finančnega odseka poslanec Hribar ter še nasvetoval, naj visoka c. kr. deželna vlada vso svojo pozornost obrača na to premestitev ter pri c. kr. naučnem erarju takoj stori potrebne korake.

Poslanec baron Schwegel v daljšem govoru podpira ta predlog ter z ozirom na to, da bodo troški za premestitev mnogo višji, kakor se proračunava, nasvetuje 1000 gld. prispevka iz deželnega zaklada, češ, da se s tem olepša tudi stolno mesto Ljubljana, kar bodi skrb tudi dežele.

Poslanec in župan ljubljanski Grasselli vzame to izjavo z radostjo na znanje, in ko je še poslanec Stegnar podpiral nasvet barona Schwegla, bil je z večino dovoljen prispevek 1000 gld.

O računskem sklepu deželne vinarske, sadjarske in poljedelske šole na Grmu za leto 1893 poroča poslanec Višnikar,

Potrebščina za šolo je znesla 8999 gld. 9 kr., pokritje pa le 8467 gld. 62½ kr., torej je bila potrebščina višja za 531 gld. 46½. Potrebščina za gospodarstvo je znesla 8092 gld. 18 kr., pokritje pa 9584 gld. 49 kr., torej je bilo pokritje za gospodarstvo višje za 1492 gld. 31 kr., in skupno pokritje za šolo in gospodarstvo je bilo višje od potrebščine za 960 gld. 84½ kr. Iz deželnega zaklada

se je izdalo za šolo in gospodarstvo 5331 gld. 96 kr., iz deželno-kulturnega zaklada pa 2400 gld., torej vsega skupaj 7731 gld. 96 kr. — Skupna imovina se je povečala za 2841 gld. 35½ kr.

Poslanec Lenarčič pogrša v poročilu natančnih podatkov o troških in dohodkih, dasi je deželni zbor že naročal deželnemu odboru, naj predlaga jasnejše poročilo ter loči šolo od gospodarstva; zato predlaga, da se vrne poročilo deželnemu odboru, ki naj predloži preglednejše. Ta predlog ni obveljal, poročilo je zbornica vzela na znanje. Pri tej priliki tudi mi naglašamo željo, da se deželni odbor kolikor mogoče na večkrat izraženo zahtevo posameznih poslancev in vsega zbora ozira.

Prošnja občine na Brezovici v kamniškem okraju za odpis dolga 300 gld. šolske občine pri Sv. Trojici, o kateri je poročal posl. dr. Žitnik, izročila se je s priporočilom deželnemu odboru v primerno rešitev. S tem je bil dnevni red rešen. Prihoduja seja bode v petek 11. t. m.

Preosnova volilnega reda za kor. dež. zbor.

S Koroškega, dne 7. jan.

I.

To se mora našim liberalcem, starim in mladim, pustiti: oni znajo za se in za svoje koristi skrbeti. Mnogi slučaji spričujejo to, zlasti pa v novjšem času nameravana preosnova volilnega reda za naš dež. zbor.

Ko se dandanašnji po vsem svetu kuha volilna reforma, tudi naš dež. zbor, ki za „napredek“ kar gori, ni maral zaostati in pripravil res neko jed, katera se je pa pri dolgem kuhanju precej — osmčila, tako da je prav neukusna in jo bodo „fletni“ Korošci le težko prebavljali.

LISTEK

Moje ječe.

(Po pisateljevi smrti izdana poglavja.)

VII.

Srce sem izlil v prva poglavja svojih ječ in necega dne, ko sem bil na kmetih v Villa-Nova-Solera, pri grofici Masimo, bral sem skrivaj ta poglavja staremu nekemu svojemu znancu, ki mi je bil zelo drag. A ta se je zbal iz ljubezni do mene ter me prosil, naj ne mislim več pisati tacih spominov.

„Ni še prišel čas za to“ dejal mi je, »še vedno je v človeški družbi nekoliko sovražnih duhov; čakajte, da preide 10 do 15 let; mej tem pa pišite druge žaloigre in nove pesni, da raste Vaš glas.

Sodba tega moža napravila je name velik vtis. Vrnivši se v Turin, zaupal sem se dvema drugima osobama, ki sta se zelo ustavljali name-ravani knjigi, vsled česar sem bil brez poguma.

Skoro bi bil opustil misel in ne govoril z nikomur o njej. Pa ko sem šel za dva ali tri dni v Camerano k grofu Cesarja Balbu, hotel sem slišati njegovo in njegove gospe sodbo o teh poglavjih in o tem, bi li te spomine nadaljeval ali

ne. Njuna pohvala bila je popolna. Grofica Balbo bila je angelj kreposti. Kar mi je ona govorila o koristi, ki bi mi mogla učiniti moja knjiga, razpršilo je vse moje dvome, prijel sem zopet za pero in ga nisem odložil prej, dokler ni bil napisan konec zadnjega poglavja.

V objavljenju bil sem jaz vedno zelo bojazljiv; ne vem po kakej smoli sem našel vselej, kadar sem končal ta ali oni svojih spisov, kacega človeka, ki mi je odsvetoval, dati ga tiskati.

Gotovo je, da bi jih bil dal mnogo več na svitlo, ko bi ne bil imel slabosti, vprašati pri vsakej priložnosti svoje prijatelje za svet. In vedno je manj onih, ki osrčujejo; največ jih temveč raje jemlje pogum, zabavlja in zahteva, da se mora vse drugače ravnati, samo tako ne, kakor se je ravnalo.

Ko so zvedeli, da sem bil spisal »moje ječe« in da jih mislim dati na svitlo, ne moč verjeti, koliko so se trudili nekateri, da bi zaprečili izdanje te knjige. Nekateri so me prijateljski opozorili, da mi bo nakopala še sovraštvo stranke A, drugi da me lahko začne sovražiti stranka B.

Bil sem skoro odločen, pustiti deset ali petnajst let ležati svoj rokopis in to je bila po mnenju večine najboljša odločba; a moja mati ni hotela, da bi ostal pri tej odločbi, ki je bila pred vsem sad nevolje in negotovosti.

„Vse se mora storiti“, rekla mi je, »da se stori, kar komu ukazuje vest in ničesar iz ozira na ljudi.“

VIII.

V dveh tednih, ki sta prešla za objavljenjem »mojih ječ« me jih je mnogo smatralo krivim ali zločina ali velike neumnosti. Nekateri so dejali, da sem spisal tako knjigo, ki je v sramoto temu, stoletju luči in da je moj vgléd pokopan; drug so mi pisali, da ko bi še kedaj dal predstavljati kako svojo igro na Italijanskem, bi jo kar brez usmiljenja izvižgali vsi pravi pristaši filozofije. Več kakor jeden izmed tistih, ki so se imenovali moji prijatelji, obrnil se je proč, ko me je srečal, da bi me ne bilo treba pozdraviti. Glasno so govorili, da bode glavno to delo hinavščine povsod osmislilo svojega pisatelja. In ko so ti krivi filozofi divjali proti meni radi pričanja, koje sem pričal za vero, upili so mnogi drugi, nasprotné barve, da moja pobožnost ni družega nego gluma.

Ti razni kriki so kmalu pojenjali in mnogi moji nasprotniki umaknili so se, ko so videli, da se je moja knjiga v obče dobro vsprejela in so se zadovoljili proti meni bojevati se na skrivnem in skušali so, ugonobiti me pred častivrednimi osobami, ki so me cenile. Dobri vspeh knjige je silno rasel na poluotoku. V Parizu prevel jo je francoski pisatelj, de Latour, na svoj jezik, izdaje

V seji dež. zbora dne 23. sept. 1892 stavlja je posl. Kiršner, ki se je s tem ne vémo komu hotel prikupiti, predlog: naj se preosnuje deželno-zborski volilni red tako: 1. v kmetskih občinah se uvedejo direktne volitve; 2. število poslancev se pomnoži primerno številu ljudstva in davkom; 3. primerno naj se pomnožijo tudi volilni kraji kmetске kurije. — Ta predlog se je odkazal juridično-pol. odseku, ki je predlagal naj se dež. odboru naroči, pripraviti potrebno statistično gradivo. Le-ta je to storil in dne 19. febr. 1894 l. je sklenil dež. zbor po predlogih jur.-pol. odseka in poslanca dr. Steinwenderja:

Naj se dež. odbor sporazume z vlado, kako naj se v slučaju, da se uvedejo direktne volitve v kmet-skih občinah, razdelijo volilni okraji in kako naj se določijo vol. kraji. Dež. odboru je naročil, da mora dež. zboru predložiti načrt novega volilnega reda, po katerem se določuje: 1. da se vol. pravica razširi na vse volilce, ki plačujejo kak davek in na vse posestnike realitet („behauster Realitäten“), 2. da se uvedejo direktne volitve v kmetskih občinah.

Dež. odbor je to storil sevé tako, kakor pač more storiti ultra-liberalni koroški dež. odbor!

On predlaga, da naj se, ako se uvedejo direktne volitve, voli na krajih okrajnih sodišč, ne kakor sedaj po občinah. Pravi v svojem poročilu, da to ne bo delalo nobenih težav (?), da se bo med volilci doseglo večje sporazumljenje (!??), da se glasovi zbog tega ne bodejo tako razcepljali (?); kar bi se vse ne moglo goditi, ko bi bili manjši okraji, oziroma več volilnih krajev (dalje naj nava-jam doslovno): „nicht zu gedenken all' der Um-triebe, (sic!) die in diesen kleineren Territorien aus den verschiedensten Beweggrün-den (sic!) stattfinden würden“.

To res jasno kaže, kam — pes taco moli! Sevé po tistih „Umtrieb“-ih se lib. gospóda boji za svoje mehke sedeže in zató si jih hoče še za časa — za-zarovati.

Dež. vlada se je dne 5. nov. m. l. izrekla sicer nekako zoper predlog dež. odbora in predlagala manjše okraje, oziroma več vol. krajev, češ, da se izvršitev vol. pravice po tem preveč ne obtežuje, ali dela nemogočo. Zato naj se vstvari več vol. krajev, n. pr. za 4000 duš enega.

Pa dež. odbor je ostal pri svojem načrtu in določil, da se ima § 7. deželno-zborsko volilnega reda glasiti:

„Za imenovane volilne okraje je sedež okraj-nih sodišč volilni kraj.“

Ta je vredna našega dež. odbora! Na jedni strani hoče pokazati svojo vnemo za „napredek“ in „liberalizem“, na drugi pa skrbi, da se volilci svojih pravic ne bodo mogli posluževati! Kajti kdo bo hodil vedno na sedež okr. sodišč volit? Mnogi imajo, po slabih goratih potih po 5 do 6 ur hoda do so-dišča. Zamude mnogo časa, ker za jedno volitev vpotrebovali bi po dva ali še več dnij, in kdo vo-lilec povrne obilne stroške? Ker bi se zbiralo to-

in prestave so se množile bolj, kot je zaslužila moja knjiga.

Pregledali so mi skrajno priprosti slog in po-polno nedostajanje olupšav gledé na neovrgljivi značaj resnice, ki se je bral na vsakej strani.

Toliko večji vspeh, kakor je bilo moje pri-čakovanje, bil mi je v veliko zadoščenje.

Bil je za me dokaz, da vek ni bil sovražen veri kakor sem si ga bil mislil do tedaj; cinizem in zaničevanje torej nista bila več v modi; oni nesrečni neverniki, ki so mi pisali psovalna pisma, bili so zadnji ostanek umirajoče šole. V odsko-dovanje za ta pisma imel sem mnogo družih zelo častnih od rojakov in ptujcev. Med osobami, ki so se pobrinili pisati mi odobralne besede, mo-ram imenovati marhizo Julijo Colbert di Barolo, ki me še ni poznala in to pismo bilo je z njene in s markeza njenega soproga strani prvi znak spoštovanja, ki se je spremenilo v kratkem v naj-lepše prijateljstvo. Jaz sem ju vže spoštoval radi neizmernih dobrot, katere skazujeta naši deželi, ko sem ju spoznal bližje, oprijel sem se jih z vso močjo svojega srca. Stari moj duhovnik mi je rekel: »Prijateljstvo, katero Vam skazuje hiša Ba-rola je dokaz, da Vas blagoslavlja Bog v srmo-čenje onih, ki Vas proklinjajo.«

Moja mati mi je tudi to pravila in pristavljala: »Bog daj torej, da se skazeš vrednega tega pri-jateljstva. (Dalje slédi.)

liko volilcev na enem kraju, bi volitev dolgo trpela in bilo bi premnogo neugodnosti na vse strani in izvršitev važnih državljanskih pravic bi se ljudem s tem res ne olajšala, ravno narobe!

Nakana dež. odbora je jasna, on misli tako: Bolj oddaljeni volilci iz goratih krajev ne bodo prihajali, ali vsaj le v malem številu, na volišče; bližnje, po liberalnem vplivu liberalnega uradništva in trške inteligencije, za naše namene bolj pri-rejene volilce lahko zbobnamo vkup, potem je zmaga naša in s petaki preoblečeni deželnozborski sedeži so nam zavarovani na čas našega dragega živ-ljenja!

Zoper te nakane mora odločno protestovati vsa dežela, kolikor je ni v liberalnem taboru in upamo, da se drzno početje slavnega našega dež. odbora nikakor ne posreči!

O tej preosnovi bode razpravljaj posebni odsek 9 članov. —rn—

Politični pregled.

V Ljubljani, 9. januarja.

Mladočehi in občna volilna pravica. V češkem deželnem zboru predlagali so Mladočehi, da se upelje za deželnozborske volitve občna vo-lilna pravica. Dotični predlog je pa podpisalo od 58 mladočeskkih poslancev samo 25, torej niti polovica. Zastopniki kmetskih občin so v klubu hudo ugovar-jali občni volilni pravici. Mej tistimi, ki niso hoteli podpisati predloga za občno volilno pravico, je tudi dr. Herold. Ko bi kazalo, da bi utegnil predlog v deželnem zboru dobiti večino, bi gotovo zanj niti polovico Mladočehov ne glasovalo. Občna volilna pra-vica je Mladočehom le nekako agitacijsko sredstvo, v resnici pa sami ne marajo zanj.

Gorenjeavstrijsko katoliško politično društvo je te dni slavilo svojo petindvajsetletnico. Slavnost je bila dostojna pomena tega društva. Razni govorniki so povdarjali važnost tega društva, njega zasluge za katoliško stvar in pa za kmetski stan. Temu društvu se je največ zahvaliti, da na Gorenjem Avstrijskem liberalizem zgublja vedno bolj svoja tla. Največ zaslug ima pa za društvo in za katoliško gibanje na Gorenjem Avstrijskem po-slednja leta državni poslanec Ebenhoch, ki si je baš zaradi svojega marljivega delovanja za katoliško stvar nakopal mnogo nasprotnikov. Mi želimo temu društvu, da bi tudi v bodoče tako uspešno delovalo, kot je v minulem četrtoletju.

Ministerska kriza na Ogerskem. Vče-raj je ban Khuen - Hedervary imel posvetovanje z osmimi odličnejšimi člani liberalne stranke. Kaj so sklenili, se ne vé. Od tega posvetovanja je bajé sploh odvisno, če bode Khuen - Hedervary minister. On baje zahteva od liberalne stranke, da ga v bodoče podpira tudi v družih stvareh, ne pa samo v tistih, ki se nahajajo v liberalnem programu. Pri včerajš-njem posvetovanju je pač ban natančneje narisal, v čem vse zahteva od liberalne stranke podporo. Mej drugim ban baje tudi ne misli drugače prevzeti vlade, da mu Szapary obljubi, da njegova frakcija novi vladi ne bode delala ovire.

Socijalizem v Franciji mečno narašča, dočim je anarhizem precej izginil vsled poostrenih naredb. Socijalizem posebno pospešuje to, da so razne druge republikanske stranke zamotane v razno-vrstno sleparije in tako zgubljajo zaupanje. Popol-noma čisti socijalisti tudi niso; povsod, kjer imajo večino v kaki občini, jo znajo dobro izkoristiti za svoje žepe, a njih sleparije so pa vendar le majhne proti sleparijam pri panamski družbi ali pa južno-francoski železnici, katera je vsled samih sleparij prišla skoro na kant. Govori se že, da je več po-slancev in senatorjev v to stvar zamotanih. Socija-listi bodo te stvari gotovo dobro izkoristili. Nadejaje se, pa pri prihodnjih zborničnih volitvah pridobe mnogo mandatov, ako ne večine.

Armenija. Turška vlada se je baje odločila, da bode dala Armeniji potrebno samoupravo, kakor je na Libanonu. Prvi guverner bode muhamedanec, za njim se bodo pa le kristijani imenovali za guver-nerje. Pokrajina bode dobila precejšnjo samoupravo. Napraviti redne razmere v deželi bode pa precej težko, kajti zlasti roparski Kurdi se bodo jako ustav-ljali. Sedaj Kurdi niso navadno nobenega davka pla-čevali, pač pa so od Armencev pobirali neki davek, da so jih potem pustili na miru. Kdor jim ni pla-čal davka, pa so ga oropali. Turška vlada se pa ni upala nikdar odločno postopati proti Kurdom.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 9. januarja.

(Bomba v — zrak.) Sobotni „Narod“ je vrgel bombo mej slovenski svet, s katero je menil, da v trenutku uniči katoliško-narodno stranko. Toda bomba ta je votla, okoli kraja je pa nič ni. Pripoveduje svojim čitateljem, kako da se rabijo stroji v kato-liški tiskarni v hlapčevska dela ob nedeljah in zapo-vedanih praznikih. Piše namreč: Vrté se torej ti stroji tudi v nedeljah in zapovedanih praznikih in izpod njih leti za gotovo plač o tiskani papir tako, kakor v delavnikih. Z ad njo nedeljo, 30. de-cembra m. l. so se ti brezbožni hinavci posebno upehali... Znabiti menijo, da imajo gledé prazno-vanja za-se posebno koncésijo, kakor njih židovski prijatelji... Gospodje na kmetih znabiti debelo pogle-dajo to novorojeno dete katoliške zavesti, a mi ne moremo pomagati.“ — Mi smo se zavzeli, ko smo čitali te izrodke bolne in zlobne domišljije naših liberalcev, ki se zapovedij božjih le takrat spomnijo, kadar jih rabijo za svoje strankarske namene. Po teh besedah bi svet sodil, da se v katoliški tiskarni dela kar vse vprek ob nedeljah in praznikih. In kaj je na vsem tem istina? To, da je faktor ka-toliške tiskarne na svojo roko brez vednosti in do-voljenja predsednika tisk. društva imenovano nedeljo na malem stroju dal izvršiti neko malo nujno delo. Predsednik tisk. društva seveda ni mogel dati nika-kega ukaza, da se ob nedeljah ne sme ničesar de-lati, ker se to mej katoličani samo ob sebi umeva, zato je naravno sedaj takoj strogo naročil, da se nikdar in pod nobenim pogojem v prihodnje kaj takega več ne zgodi. — Za ta obžalovanja in obsodbe vredni dogodek je odgovoren jedino le faktor tiskarne. In ko bi bil „Narod“ zadevo, ki nam ni bila znana, po-jasniti stvarno, bi mu bili zato hvaležni, zakaj kakor povsod obsojamo nedeljsko delo, obsojamo je tem bolj v zavodih, ki delujejo pod katol. imenom. Ker pa „Na-rod“ za ta dogodek dela odgovorno našo katol. narodno stranko, ker pripoveduje, da je tem strojem, ki izvršujejo hlapčevska dela ob nedeljah in zapovedanih prazni-kih, pokrovitelj gospod knezoškof, od škofa imeno-vani čuvaj dr. Kulavice, predsednik profesor pastir-stva Zupančič, vidi se, da „Narod“ nima namena, dvigati svoj glas za posvečevanje nedelj in prazni-kov, marveč le neosnovano in ostudno napadati stranko in može, ki so za ta dogodek toliko vedeli, kakor za svojo smrt, ki torej zato tudi odgovorni ne morejo biti. Je li to pošteno, to razsoditi prepu-ščamo mirnim srcem somišljenikom pa tudi treznim nasprotnikom svojim. Toliko v odgovor, in sicer še le danes zato, ker smo menili, da bo „N.“ popravek, ki se mu je doposlal v tem oziru, pravočasno vsprejel in vsaj deloma popravil krivico, ki jo je storil naši stranki.

(Klerikalna prevzetija.) S tem naslovom ob-javil je „Narod“ dne 7. t. m. dnevno novico, v ka-teri prav neosnovano napada prof. Ant. Kržičiča, „najnovejšega člana deželnega šolskega sveta kranj-skega“, kakor „Narod“ piše. In kaj je zakrivil pro-fesor Kržičič? Marca meseca leta 1893 — torej skoro pred dvema letoma — je pisal prof. Kržičič v „Duh. P.“ gledé vrejevanja „Slov.-nemšk. slovarja“, da bi bilo prav, ko bi se bili pri vrejevanju slovarja porabili kot vir tudi izdaja Wolfovega svetega pisma, dvajsetletno slovstveno delovanje Andreja Einspie-lerja in „Rimski katolik“. — Vsakdo bi rekel, da je ta zahteva popolno opravičena. In nad tem se tudi od marca meseca leta 1893 pa do 7. janua-rija 1895 ni nikdo spodtikal. Sedaj pa je imenovan profesor Kržičič deželuim šolskim svetnikom in zato treba stikati po starih papirjih, kaj bi se moglo po-vedati proti prof. Kržiču. Za kakega arhivarja je tako delo kakor navlaš. Seveda, ko bi mi rekli, da je to bratovsko delo proti profesorju Kržiču oskrbel arhivar g. Koblar, bi nam takoj poslal popravek, da ni res, če tudi si od svetne gospode težko mislimo, da bi stikala po starih letnikih hemiletičnih listov. Konec omenjene novice pa je posebno značilen; glasi se: „Naučni minister pa gotovo ni imel tega Kržičevega slovstvenega ekskurza pred sabo, ker bi se sicer trikrat premisliti moral, da je imenoval go-spoda Kržičiča za učitelja na pripravnici in ga celó predlagal za člana v deželnem šolskem svetu.“ Za tem grmom je torej zajec skrit. Ta napad na prof. Kržičevo znanstveno izobraženost je pa tako podel in neosnovan, da ga moramo obsoditi z vso odločnostjo. Prof. Kržič je poleg temeljite izo-brazbe v teologiji vešč tudi modernih jezikov, točno izobražen v naravoslovnih vedah, spreten glasbenik,

Wien,
I. Bezirk,
Kärntnestrasse
Nr. 20, I. Stock.

na to se odsek izreka za mnenje omenjene zbornice in nasvetuje: slavna zbornica naj se v enaki prošnji obrne do vis. c. kr. trg. ministerstva. — Predlog se sprejme. (Konec sledi.)

Telegrami.

Kriza na Ogerskem.

Budimpešta, 9. januarja. Popoldne je v palači ministerskega predsedništva bilo posvetovanje, katerega so se udeležili grof Khuen-Hedervary, več bivših ministrov in nekateri odlični člani liberalne stranke. — Kriza še ni končana. Položaj je še nespremenjen.

Budimpešta, 9. januarja. Cesar je vsprejel Khuena Hedervarya v poldrugourni avdijenci, potem pa Kolomana Szella. Zbornica je na Wekerlov predlog odločila zborovanje, dokler se ne sestavi nova vlada.

Levov, 9. januarja. „Gazeta Narodowa“ je izvedela, da je neutemeljeno poročilo o osnovi novih okrajnih glavarstev v Galiciji.

Berolin, 9. januarja. Nemški poslanik za srednjo Ameriko Peyer je dobil daljši dopust, in bode najbrž končno odpoklican. Proti njegovemu poslovanju se je večkrat pritoževala guatemalska vlada.

Turin, 9. januarja. Mej topniškimi vajami razletela se je kropla. Dva vojaka sta mrtva, dva pa ranjena.

Pariz, 9. januarja. Zbornica je z 272 od 310 oddanih glasov izvolila Brissona svojim predsednikom.

Pariz, 9. januarja. Neka parlamentarna skupina hoče interpelovati vlado, za katero tujo državo je delal Dreyfus, ker bi rada izvedela, če res ni Nemčija nič prizadeta v tej stvari.

Pariz, 9. januarja. Časopisi jako različno tolmačijo odpoklicanje italijanskega veleposlanika Ressmanna. Nekateri mislijo, da je odpoklican zaradi napadov francoskih listov na Italijo.

Rio de Janeiro, 2. januarja. V pristanišču Nictheroy je nastala na neki ladiji eksplozija in požar. 120 ljudi je utonilo.

Umrli so:

6. januarja. Marija Cotelj, šivilja, 85 let, Franciškanske ulice 6, ostarelost.

V bolnišnici:

6. januarja. Janez Kukovič, posestnik, 25 let, zamotanje črev.

Tuji ci.

7. januarja.

Pri *Slonu*: Wittels, Puchinger, Bettlheim, Gellis z Dunaja. — Prutky, Szalay iz Grada. — Wachs, Schreiber iz Lundenburg-a. — Gleich iz Celovca. — Hanusch iz Prestraneka. — Hruša iz Lipice.

Pri *Maliču*: Richter, Mihelčič, Löwenstein, Bšek z Dunaja. — Löwenberg iz Trsta. — Kittag iz Črnomlja. — Rieder, Brugger, Herzog iz Šmohorja. — Garzarolli iz Senožeč. — Pfeifer s Krškega. — Braune, Hofmann iz Kočevja. Hinterhalter iz Maribora.

Pri *Juznem kotodvoru*: Deblak iz Tržiča. — Milar iz Rakeka.

Pri *avstrijskem caru*: Uršič iz Št. Vida. — Macoko iz Sinja. — Vojska iz Novega Mesta. — Drmelj iz Boštanja. — Samsa iz Ilir. Bistrice.

Tržne cene v Ljubljani

dné 9. januarja.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st.	6 60	Speh povojen, kgr.	64
Rež,	5 10	Surovo maslo,	86
Ječmen,	5 60	Jajce, jedno	4
Oves,	5 60	Mleko, liter	10
Ajda,	6 80	Goveje meso, kgr.	64
Proso,	6	Telečje	64
Koruza,	6 50	Svinjsko	58
Krompir,	2 45	Koštrunovo	40
Leca, hktl.	12	Piščanec	50
Grah,	12	Golob	18
Fižol,	10	Seno, 100 kgr.	87
Maslo, kgr.	96	Slama, 100	70
Mast,	68	Drva trda, 4 kub. m.	20
Speh svež,	56	„ mehka, 4 „	20

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celsiusu			
7. u. jut.	725.7	—5.5	sl. sever	oblačno	
8. u. pop.	724.7	—4.0	sl. vzh.	sneg	54.30
9. u. sveč.	724.4	—4.4	„	„	sneg
Srednja temperatura —4.6° za 1.8° pod normalom.					

Vpis tvrdke.

Pri c. kr. deželnem kot trgovskem sodišču v Ljubljani se je v trgovskem registru za posamezne tvrdke izvršil vpis tvrdke: „Janez Zorman“, trgovina s specerijskim blagom in moko v Spodnji Šiški, in Janez Zorman, trgovec ravno tam, kot lastnik te tvrdke vpisal.

Prilagočen od poliklinične direktorije.

Uporablja se proti **dušljivemu kašlju, boleznim v grlu, v prsih in proti otročjim boleznim.**

Konjaka sladni izvleček

Neutrpen za prebolele.

Dobiva se v vseh boljših lekarnah in droguerijah. 590 52-14

Tovarna konjak-sladnega izvlečka v Leipniku.

Stanarinske knjižice

za stranke z uradno potrjenimi določbami hišnega reda v slovenskem in nemškem jeziku, z razporedbo za vplačevanje stanarine, vodovodne in mestne doklade, dobé se komad po 15 kr., 10 komadov vkup 1 gld. v

Katol. Tiskarni v Ljubljani.

VIZITNICE

prilagoča

KATOL. TISKARNA.

Št. 27198.

Dijaške ustanove.

31 3—1

S pričetkom tekočega šolskega leta izpraznjeni ste dve mesti **Jernej Sallocher-jevih ustanov po 50 gld. na leto.**

Pravico do teh ustanov imajo dijaki ljubljanskega gimnazija, ki so rojeni na Kranjskem ter so ubogi, lepega vedenja in pa pridni.

Prošnje, opravljene z dokazili o rojstvu na Kranjskem, o uboštvu, o vedenju in o napredovanju v učenju vložiti je **do konca t. m.** pri pristojnem gimnazijskem ravnateljstvu.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
2. dan januarja 1895.

Primerno družinsko ali prijateljsko božično ali novoletno darilo je

mej dobrimi stvarmi najboljša:

kemično čisti higijenični

Kranjski liker

iz planinskih zelišč

J. Klauer-ja,

trgovca „pri voglu“ v Ljubljani, Pred škofijo.

Isti, specialiteta prve vrste,

je nedosežen glede dobrote in vpliva **blagodejno na prebavne organe ter oživljajoč.** Ne smelo bi ga pogrešati nobeno gospodinjstvo.

Dobiva se pri izdelovalcu **J. Klauer-ju, trgovcu „pri voglu“**, v vseh boljših specerijskih in trgovinah z jestvinami (delikatesami), kakor tudi v kavarnah. 616 25—18

Dunajska borza.

Dne 9. januarja.	Dne 7. januarja.	Kreditne srečke, 100 gld.	197 gld. — kr.
Skupni državni dolg v notah	4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	148 gld. 50 kr.	149
Skupni državni dolg v srebru	5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	163	18
Avstrijska zlata renta 4%	Državne srečke l. 1864, 100 gld.	197	23
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99	70
Ogerska zlata renta 4%	Tisine srečke 4%, 100 gld.	143	50
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	Dunavske vravnave srečke 5%	131	52
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	107	26
Kreditne delnice, 160 gld.	Posojilo goriškega mesta	111	180
London vista	4% kranjsko deželno posojilo	67	3480
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98	532
20 mark	Priporitetne obveznice državne železnice	223	106
20 frankov (napoleonidor)	„ južne železnice 3%	169	89
Italijanski bankovci	„ južne železnice 5%	130	97
C. kr. cekini	„ dolenskih železnice 4%	98	178
			133

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za zgube pri žrebanjih, pri izkrcanju najmanjšega dobitka.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„M E R C U R“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh **špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni svati** za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnih.